

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת עירובין

פרשת שלח דפים עט ~ פה

דרך ישרה תמצית הדף

לדף עט

*מתבן. *סבי דפומבדיתא.

א. דיני מתבן שבין שתי חצירות 1. הכא אסור ליתן לקופתו אלא רק להעמידה מעצמה, אבל בבית דיש לו מחיצות שרי. 2. נתמעט התבן מעשרה טפחים מערבין אחד ומקשינן דהו מחיצות שאינם מגיעות לתקרה, ומוקמינן בגבוה י"ג טפחים פחות משהו או בגבוה עשרה טפחים ונפחת משבעה טפחים. 3. נעילה וביטול, סגי בחד מיניהו, או דבעינן תרוייהו מכיון דדש ביה. 4. ה"ה במתבן שבין שתי תחומי שבת, וקמ"ל לר"ע דקסבר תחומין דאורייתא אין לגזור.

ב. השמועות שאמרו סבי דפומבדיתא 1. שיעור הגבהת חבית שתופי מבואות היא טפח. 2. העושה קידוש צריך לטעום מלא לוגמיו. 3. עושין מדורה בשבת לחיה, וכן לחולה ובתקופת תמוז. 4. אשירה סתם לרב שכומרין שומרין אותה ולשמואל ששומרים התמרים לשיכר עבור יום אידם, וקאמרי דהלכתא כשמואל.

לדף פ

*לזכות עירוב ושלא לרצון. *האוכל בשיתוף.

א. הדין לזכות בעירובין 1. בשיתופי מבואות אמרינן במשנה שצריך לזכות ע"י גדול וכן דעת שמואל, ולרב א"צ לזכות ואיכא תנא כוותיה. 2. בעירובי תחומין, לרב צריך לזכות ולשמואל א"צ. 3. רב נחמן מייתי שלהלכה צריך לזכות: בעירובי תחומין, וחצירות, בשיתוף, וכן בעירובי תבשילין. 4. אשת רבי אושעיא עירבה עבור כלתה ונחלקו אם כשר, ובעי אם הטעם לאסור מכיון שלא זיכתה או שהיה שלא מדעתה.

ב. עשיית עירוב שלא מרצון הבעלים 1. בטורזינא גוי שלא הסכים להשכיר רשותו התירו ליקח מאשתו. 2. אמרינן דאשתו של אדם מערבת לא מדעתו, וה"מ כשאוסר ואם לאו העירוב לא חל. 3. אחד מבני המבוי שרגיל להשתתף מותר לקחת עירובין בעל כרחו, ובלא רגיל אסור. 4. כופין לעשות לחי וקורה למבוי, ואין ראייה לשיתוף כיון שצריך מחיצות וכן ב"ד שאני.

ג. דיני האוכל של שיתוף המבוי 1. נתמעט מוסיף וא"צ להודיע, וזהו במין אחד שכלה לגמרי או בשני מינים וצריך להודיע רק אם כלה ולא בנתמעט. 2. שיעור האוכל כגרוגרת לכל אחד ומעל י"ח בנ"א סגי בשתי סעודות שהן י"ח גרוגרות ומהני אפילו להרבה בנ"א.

לדף פא

*פת העירוב ויכו. *דברי רבי יהודה. הדרן!

א. דיני פת העירוב 1. בכל מערבין ומשתתפין חוץ ממים ומלח ונשנה לאפוקי מרבי יהושע, ומפרשינן להו"א

דא"צ דווקא ככר ולמסקנא דמהני אפילו פרוסה. 2. הטעם דרבי יהושע אסר פרוסה משום איבה, וקאסר אפילו אם כולם נתנו פרוסות דחיישינן לקלקול. 3. פת שניטל ממנה דימועה וזהו אחד ממאה מערבין בה, ובניטלה שיעור חלתה בנחתום אפשר אבל לא בבעה"ב כיון דהשיעור גדול. 4. מערבין בפת שתפרה תפר בקיסם ובתנאי שלא ניכר חיבורה. 5. אפשר לערב בפת אורז ועדשים, ובפת דוחן איכא פלוגתא, ובשאר מינים אין מערבין.

ב. מתי מהני זיכוי בעירוב. 1. הנותן מעה לנחתום בשביל שיזכה עבורו, לת"ק לא זכה ולר"א זכה כיון שעשוהו כארבעת הפרקים בשנה שבהם מעות קונות, וזהו להו"א שמשך ולמסקנא בזיכה ע"י אחר או שהעמידו על דין תורה. 2. לכו"ע מהני בבעה"ב. 3. בקנין סודר. 4. באמר ערב לי, כיון שעשאו שלוחו.

ג. דברי רבי יהודה במשנה 1. פסקינן הלכה כמותו בעירובין, אבל לא במחיצות כגון במבוי שניטלו קורותיו. 2. במשנתנו קאמר ר"י במה דברים אמורים בעירובי תחומין אבל בעירובי חצירות מערבין אף שלא לדעתו, ולהו"א ר"י לא פליג ואיירי במבוי שבין שתי חצירות ולמסקנא פליג. 3. כאשר ר"י אומר אימתי אתי לפרש, ונחלקו כשאומר במה אי אתי לחלוק או לפרש. 4. כאשר ר"י אומר בשם רבו הוי פלוגתא אף באימתי, כגון משחק בקוביא דהוי דברי רבי טרפון דקאמר גבי נזיר דבספק ליכא גמירות דעת.

הלכן עלך פרק שביעי – הלון

פרק שמיני – כילד משתתפין

סוף דף פב

א. *קטן בן שש. *עבור אחד. *שתי סעודות.
ב. עושים עירובי תחומין לצורך מצוה וצריך שיקבל עליו או שידיעוהו מבעו"י, ואמרינן קטן צריך לאמו יוצא בעירובה עד בן שש 1. לר"י אסי עד בכלל. 2. בסוכה אמרינן שא"צ לאמו בגיל ד' או ה' זהו כאשר אבוהי במתא. 3. רבי יהושע בר אידי קאמר שקטן בן שש נמשך אחרי אמר דווקא במקרה שעירב עליו אביו לצפון ואמו לדרום, ואיכא עליו תיובתא מהברייתא דבכל גווי יוצא בעירוב אמו עד גיל שש.

ג. עירוב עבור אחר לדעתו 1. על בנו קטן ועבד כנעני מערב אפילו שלא לדעתו. 2. על בנו גדול ועבד עברי ואשתו מערב רק לדעתו וה"ה בסתמא. 3. אם עירבו שנים יוצאין בשל רבן, ובאשתו והדומין לה יוצאין בשל עצמן כיון דזהו מיחוי גדול.

ד. עירובי תחומין כשיעור שתי סעודות 1. לר"מ בסעודות של חול, והוי לקולא כיון דבשבת רווחא לבסימא שכית. 2. לרבי יהודה בסעודות של שבת, והוי לקולא כיון שאוכלים בה שלש סעודות. 3. לר"י בן ברוקה ככר הלקוח בפונדיון שזה אחד ממ"ח בסלע כאשר ארבע סאין נמכסים בסלע וסאה ששה קבין, ובכל קב יש שמונה סעודות כיון שנותן מחצה לחנווני ולעצים. 4. שני שלישי ככר שנעשה משליש קב, יוצא שיש תשע סעודות לקב.

סוף דף פג – פד

*השיעורין. *מקום בין חצירות. *שלשול וריקה.

א. סוגיית השיעורין 1. לעירובי תחומין בעינן שיעור שתי סעודות, וזמן השהיה בבית המנוגע ע"מ להטמא זהו שיעור סעודה, האוכל אוכלין טמאין בשיעור אכילת פרס שזהו חצי סעודה נפסל גופו מלאכול בתרומה, ורבע סעודה זהו השיעור לטומאת אוכלין. 2. שיעור טומאת אוכלין כביצה לרבי נתן עם קליפתה ולחכמים בלא קליפתה ולר"י בן ברוקה שלשה רבעי ביצה. 3. שיעור חצי פרס ב' ביצים, לרבי יהודה חסר קמעא, לרבי יוסי שוחקות, ולרבי בתוספת אחד מעשרים וזהו ועודות של רבי. 4. רבי שיעור שיש בסאה ר"ז ביצים, וזהו בסאה ציפורית שיש בה ר"ז ביצים, בתוספת שמונה לחלתה ושתיים של הועודות דרבי. 5. מדה ציפורית יתירה על מדברית שליש וקשיא דהוי טפי משליש ממדברית ומירושלמית, אלא להו"א קרוב לשליש שלה שקרוב למחצה דמדברית, ולמסקנא בוועודות הויא יתירא בשליש ביצה על חצי מדברית שהיא קמ"ד ביצים וחציה ע"ב. 6. חיוב חלה, במדה מדברית שבע לוגין ועוד מעט, שש לוגין ירושלמיות,

וחמש לוגין ציפוריות, וכל לוג הוא רובע הקב.

ב. למי נותנים מקום הנמצא בין שתי חצירות 1. תרוייהו בפתח, כחלון דמערבין ואם לאו אסורין. 2. לתרוייהו בזריקה, היינו בכותל דפליגי אמוראי האם מותר להזיז בו. 3. לתרוייהו בשלשול, דינו כחריץ שאסור לתרוייהו. 4. לאחד בפתח ולשני בזריקה או שלשול, נותנים לזה שתשמישו בנחת. 5. לזה בזריקה ולזה בשלשול, לרב שניהם אסורין, ולשמואל נותנים לזה שבשלשול כיון דכלפיו חשיב בנחת.

ג. השמועות בדין לזה בשלשול ולזה בזריקה 1. אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו כל שגבוה עשרה טפחים נותנים למרפסת, להו"א לעליה וקשיא לרב ולמסקנא לאנשי מרפסת עצמה, ובפחות מעשרה טפחים נותנים לחצר קאמר דתרוייהו אסירי דהוי לזה ולזה. 2. נותנים למרפסת סלע גבוה מוקמינן כנ"ל, ובבור איירי להו"א במלא מים ולמסקנא בפירות טבל וקמ"ל דלא גזרינן אטו פירות מתוקנין דשקלי מינייהו. 3. זיז שבין חצר לעליה אסור משמע כרב, ודחי דאיירי לשמואל בכותל שגבוה תשעה עשר טפחים דהזיז נייחא לתרוייהו כאשר נמצא באמצעו. 4. שתי גזוזטראות למעלה מן המים ועשו מחיצה רק לעליונה ובני התחתונה ממלאין דרך העליונה שתייהן אסורות אף דהעליונה רק בשלשול וקשיא לשמואל, ותרצינן דהו בתוך עשרה דאסרי אהדדי וכדין גג הסמוך לרה"ר.

דף פה

*בור בין חצירות. *נתינת העירוב.

א. בור שבין שתי חצירות לרב שניהם יכולים למלאות כיון שאין אדם אוסר דרך אויר ולשמואל צריכים להוציא זיז, והשמועות מהיכא שמעינן מאי קסברי באויר 1. שמואל להו"א מהא דקאמר גג הסמוך לרה"ר צריך סולם קבוע להתירו, ודחי דלמא משתמשין בכומתא. 2. למסקנא מדבעי שמואל הכא להוציא זיז. 3. לרב אין אוסר דרך אויר, להו"א משתי גזוזטראות שעשו מחיצה לעליונה דשריא אם מופלגת ארבעה טפחים, ודחי דלמא כיון דסגי בשלשול לחוד נחשבת כפתח. 4. למסקנא מדקאמר רב שני בתים ושלש חורבות ביניהם דכל אחד שרי בסמוך לו ע"י זריקה ואמצעי אסור, ואמרינן דקיימי כחצובה דאי הו כשורה היו צריכים להאסר. 5. מקום שאין בו ארבעה על ארבעה טפחים מותר לכתף עליו לבני רה"י ולבני רה"ר, ושמואל מודה בזה דהחמיר רק ברשויות האסורות מדרבנן. 6. שני בתים משני צדי רה"ר רב אוסר לזרוק מזה לזה ושמואל שרי, מוקמינן דהתם חיישינן שיפול ויבא להרים.

ב. מקום נתינת העירוב 1. בבית שער אינו עירוב והדר שם לא אוסר, ובבית שער דיחיד אפשר לתת את השיתוף. 2. בית התבן הוי עירוב והדר שם אוסר, ולר"י אם יש שם לבעה"ב תפיסת יד אינו אוסר, כגון חצרותיו של בן בונים שהיו לו כלים וי"א יתד של מחרישה או דבר שלא ניטל בשבת. 3. בני חבורה סומכין על פת שבשלחן, ומהני במסובין בחצר משום שיתוף ובמסובין בבית משום עירוב חצירות.

שאלות לחזרה ושינון

* פרק שמיני – כ"ד משותפין *

דף עט

דף פב

- א. קטן בן שש יוצא בעירוב אמו, והשמועות (3)
ב. עירוב עבור אחר לדעתו (3)
ג. עירובי תחומין כשיעור שתי סעודות (4)
דף פג פד
- א. סוגיית השיעורין (6)
ב. למי נותנים מקום שנמצא בין שתי חצירות (5)
ג. השמועות בדין לזה בשלשול ולזה בזריקה (4)
דף פה

- א. דיני מתבן שבין שתי חצירות (4)
ב. השמועות שאמרו סבי דפומבדיתא (4)
דף פה
- א. הדין לזכות בעירובין לאחר (4)
ב. עשיית עירוב שלא ברצון הבעלים (4)
ג. דיני האוכל של שיתוף המבוי (2)
דף פא
- א. דיני פת העירוב (5)
ב. מתי מהני זיכו בעירוב (4)
ג. דברי רבי יהודה במשנה (4) הדרן!

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

📖 **ברכות** עם מחודדין בפ"ך.

📖 **שבת** מהדורה חדשה.

📖 **עירובין**

📖 **סוכה**

📖 **מגילה-פורים** עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מוזרין לרמ"א

📖 **גיטין**

📖 **קידושין** - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

📖 **בבא קמא**

📖 **בבא מציעא**

📖 **בבא בתרא א-ב**

📖 **סנהדרין א-ב** עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

📖 **מכות שבועות**

📖 **עבודה זרה הוריות** עם

מחודדין בפ"ך

📖 **זבחים**

📖 **מנחות**

📖 **חולין**

📖 **בכורות** עם הקדמות ומושגים

📖 **ערכין-תמורה**

📖 **כריתות-מעילה**

📖 **נדה**

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי'

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי

כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג

מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי

לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתו

קיצור אלשין איכה

בקרב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון

רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי זון ישוה - כיצד ללמוד

לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים,

ובקרב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

📖 ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~34~

המערכת

